

Eesti NSV Looduskaitse Selts

1913. aastal asutati Saaremaa Loodusesõprade Selts, esimene organisatsioon, kes ühes Eesti paigas võttis oma eesmärgiks kaitsta loodust. See nooruke organisatsioon sai aga tegutseda vaid umbes aasta, 1920. aastal loodi Tartus juba märksa mõjukam keskus — Loodusuurijate Seltsi looduskaitse sektsioon, mida asus juhtima professor F. Bucholtz. Sektsiooni aktiivsest tegevusest on jäänud jälgi meie päevini, kas või see, et meil on ürgmetsa kaitseala Järvseljal.

Aegade jooksul on muutunud arusaamised looduskaitsest ja vajadusest selle järele. Praegu pole enam piisav hooldada tähelepanelikult mõnd üksikut objekti, vaid on vaja looduskaitset kui abinõude süsteemi kõigi looduslike ressursside ratsionaalseks kasutamiseks, kaitseks, taastamiseks ja suurendamiseks. Just selline looduskaitse käsitlus ongi meie maal välja kujunenud.

Meie vabariigis on loodud riiklike looduskaitseorganite süsteem, kusjuures Eesti NSV Ministrite Nõukogu Looduskaitse Komisjon on kõrge-

maks ametkondadevaheliseks looduskaitseprobleemide koordineerijaks.

Ent laiem üldsus ei saanud seni aktiivselt osa võtta looduskaitsealastest tööst. Kogu ühiskonda haarav süsteem oli välja kujunemata. Seda arvestades kiitis Eesti NSV Ministrite Nõukogu hiljuti heaks vabariigis uue massilise teaduslik-ühiskondliku organisatsiooni — Eesti NSV Looduskaitse Seltsi loomise. Asutamiskoosolekul võeti vastu uue organisatsiooni põhikiri ja valiti 15-liikmeline juhatus ning revisjonikomisjon. Vabariigi noorima massiorganisatsiooni esimeste liikmete hulgas on kõige erinevamate elualade esindajaid üle Eesti. Nende hulka kuuluvad Eesti NSV rahvakirjanik Friedebert Tuglas koos abikaasaga, Lenini preemia laureaat Juhan Smuul, NSV Liidu rahvakunstnik Ants Lauter, kolhoosisimees Juljus Põldmäe, sovhoosidirektor Arnold Rüütel, akadeemikud Harald Haberman ja Hans Kruus, Eesti NSV teeneline kunstitegelane Voldemar Panso, Eesti NSV haridusminister Ferdinand

Eisen ja paljud teised. Esimeks juriidiliseks liikmeks oli vabariigi üks eesrindlikumaid majandeid — Tartu näidissovhoos.

Seltsi noorliikmeks võetakse vastu juba kaheksandast eluaastast. Noored koondatakse osakondade juurde loodavisse ringidesse, kus neid hakkavad juhendama kogunud loodusetundjad. Selts kavatseb hakata välja andma loodust ja looduskaitset käsitlevat kirjandust ning ajakiri «Eesti Loodus» omakorda ootab kõigilt seltsi liikmetelt kaastööd.

Seltsi jõud on tema kollektiivses töös. Kollektiivi aga loovad inimesed. Seepärast ootame loodusesõprade perve uusi liikmeid.

J. EILART,
Eesti NSV Looduskaitse
Seltsi aseesimees